

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СПАДКУВАННЯ АВТОРСЬКИХ ПРАВ*Запорізький гуманітарний коледж ЗНТУ*

Спадкування авторського права є актуальною проблемою теорії та практики сучасного цивільного права. Це обумовлюється відсутністю чіткої регламентації процесу спадкування авторських прав у цивільному законодавстві: положення Цивільного кодексу України і Закону України «Про авторське право та суміжні права» мають значні розбіжності. Тому питання, пов'язані зі спадкуванням авторських прав, потребують поглибленого вивчення.

На правовідносини щодо спадкування авторського права і суміжних прав поширюються загальні положення спадкування. Цивільне законодавство визначає спадкування авторського права як перехід прав від спадкодавця до спадкоємців, яким для закріплення за собою цього права слід вчинити такі дії: здійснити права на спадкування та за наявності виконати умови заповіту; оформити право на спадщину.

Першою особливістю спадкування авторського права є те, що право інтелектуальної власності та право власності на річ не залежать одне від одного. Перехід права на об'єкт права інтелектуальної власності не означає перехід права власності на річ і навпаки. Тому, беручи до уваги норми законодавства, при оформленні прав спадкування потрібно враховувати право інтелектуальної власності на об'єкт авторського права і суміжних прав та право власності на річ, що містить зазначені об'єкти [1]. До складу спадщини входять майнові права суб'єкта авторського права і (або) суміжних прав, чинні на час відкриття спадщини. За життя автора без його згоди ніхто не має права публікації твору, а після його смерті це можуть зробити спадкоємці. Права та обов'язки переходять до спадкоємців після відкриття спадщини, в цьому випадку протягом шести місяців з дня відкриття спадщини вони повинні її прийняти.

Другою особливістю спадкування авторського права є набуття його спадкоємцем на певний термін, на відміну від інших об'єктів спадкування. Спадкоємці, які прийняли спадщину і оформили свої права, стають носіями майнових, зобов'язальних, речових та інших прав, тобто правонаступниками спадкодавця. Приймаючи спадщину, у тому числі майнові права на об'єкти авторського права і суміжних прав, спадкоємець до спливу строку чинності останніх може розпоряджатися ними за власним розсудом: надавати дозвіл на використання об'єкта іншим особам на підставі договору, а також перешкоджати неправомірному використанню, забороняти таке використання. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності спливає через сімдесят років, починаючи з 1 січня року, наступного за роком смерті автора чи останнього із співавторів, який пережив інших співавторів, крім випадків, передбачених законом. Якщо твір оприлюднений під псевдонімом чи анонімно, термін охорони закінчується через 70 років після того, як твір був оприлюднений [2].

Отже, спадкування авторського права та (або) суміжних прав має ще безліч не вирішених та спірних питань, які потребують подальшого вивчення, узагальнення та правової регламентації.

Література:

1. Гончарова А.В. Емпірична частина: приклади діяльності, обсяг прав та обов'язків суб'єктів спадкування авторського права [Текст] / А.В. Гончарова // Порівняльно аналітичне право. – № 2. – 2013. – С. 134-137.

2. Про авторське право та суміжні права : Закон України від 11.07.2001 р.// Відомості Верховної Ради України. — 2001. — № 43. — Ст. 214.